

Kapelletjespad Enschede Stroinkslanden - Buurse

Auteur: Marycke Naber

(Maria)kapellen, heiligenstenen, landkruis, Alstätte, beken

Vanaf bushalte Enschede Hasmanlanden loopt de route over de landgoederen Stroink en Het Smalenbroek, daarna naar de horeca net over de Duitse grens. Vervolgens via een zgn. statiesteen en een particuliere Mariakapel naar Alstätte. In het dorp vindt u onder meer een heiligensteen, een 17e-eeuws houten Mariabeeld in de kerk en een Jozefkapel. Aan de rand van het dorp staat een landkruis en verderop een Mariakapel. Via de 17e-eeuwse watermolen Haarmühle en het Witte Veen komt u bij de bushalte.

Dit is de 31e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ruim 800 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Bushalte Enschede Stroinkslanden - bushalte Grens in Buurse (17,5 km, ingekort 15 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bussen!

Neem paspoort of identiteitskaart en vanaf het voorjaar muggenolie o.d. mee! In natte tijden kan het vanaf Haarmühle erg modderig zijn!

- Loop vanaf bushalte 'Hasmanlanden' over het paadje rechts naast het bushokje, aan het eind daarvan LA, een beukenlaan.

1. Ga bij de kruising RD over het halfverharde pad, bij de Y-splitsing schuin LA. Loop bij de kruising RD, ga daarna het 1e pad LA (voor u bevindt zich Erve Stroink, zie bij Kijken).

Sinds januari 2013 is landgoed Stroink door de gemeente Enschede in erfpacht overgedragen aan Landschap Overijssel. Deze heeft achterstallig onderhoud weggewerkt en het gebied aantrekkelijker gemaakt voor natuurbeleving.

- Pad naar links negeren, ga na de bocht naar rechts LA, een zandweg. Ga het 2e pad RA langs de Broekheurnerbeek (deze kan droog staan).

2. Ga bij het bruggetje LA, aan het eind van het pad schuin RA over de vlonder, daarna schuin LA.

- U loopt over 3 vlonders, de laatste met een S-bocht. Ga bij de 4e vlonder RA naar de halfverharde weg, daar LA. U loopt over landgoed Het Smalenbroek.

Dit werd al in 1346 vermeld. De textielfamilie Ter Kuile liet er aan het eind van de 19e eeuw een park met vijver en lanen aanleggen door landschapsarchitect Wattez. De commiezenkamer in de 18e-eeuwse boerderij herinnert aan de tijd dat smokkelaars hun smokkelwaar van en naar Duitsland brachten. Het landgoed is sinds 1979 in het bezit van Landschap Overijssel, villa en de boerderij zijn in particulier bezit.

3. Ga na de vijver in de bocht naar links RA, een smal pad. Ga aan het eind LA, een halfverharde weg.

- Steek de asfaltweg over en loop RD langs het hek van Landschap Overijssel. Ga bij het houten hek LA over het graspad.

- Graspad naar rechts negeren, ga na de bocht naar links het 1e pad RA. Ga aan het eind bij de asfaltweg LA, Berenbroeksweg.

4. Na ruim 1 km gaat de weg bij grenssteen 843C over in een fietspad. Verderop staat grenssteen 843D.

De stenen zijn in 1792 geplaatst. De O op 843C verwijst naar Overijssel erachter, aan de achterkant staat een M van het bisdom Münster. Meer informatie kunt u per SMS-bericht krijgen. Zie het informatiebordje.

- Vlak voor het eind staat een informatiebord over de grensovergang Sandersküper. Ga aan het eind RA.

- Loop na café-restaurant Sandersküper RD over het fietspad. Na ca. 450 m buigt dit af naar rechts. Loop aan het eind van het fietspad RD over de asfaltweg.

5. Ga aan het eind RA over het fietspad. Doodlopend karrenspoor naar rechts negeren, ga daarna de 1e weg (bij de schuilhut) RA, richting Haaksbergen.

- Op de hoek met de 1e weg naar links staat naast een oorlogsmonument een zogenaamde statie of heiligenhuisje van Bentheimer zandsteen.

Johannes Orthaus, die op een boerderij even verderop woonde, heeft het laten maken, volgens de overlevering als boetedoening voor een verbroken verlovings. Op de achterkant, boven Maria als moeder van zeven smarten, staat het jaartal 1736 vermeld en Nicolaas Gerver, wellicht de maker.

- Loop hier RD. Na de haakse bocht naar rechts staat bij de bocht naar links Erve Herker-Orthaus.

De familie Orthaus woont hier al sinds eeuwen. Op het erf bevond zich in de tweede helft van de 17e eeuw een grenskerkje, dat door de franciscaner observanten was gesticht. Dit gebied behoorde in die tijd tot het bisdom Münster en het kerkje werd bezocht door katholieken uit onder meer Enschede, Hengelo, Borne en Delden.

6. Volg verderop de haakse bocht naar links. Hier staat een informatiepaneel over Bennekampshaar. U loopt langs de vuilstortberg van Alstätte aan de linkerkant.

- Loop na ca. 2 km bij de viersprong RD, ga bij de schuine kruising LA. Ga bij het 1e kruispunt RA, bij de driesprong LA.

7. Loop bij de kruising RD. Daarna mag u met toestemming van de heer Rensink langs de linkerkant van zijn boerderij (nr. 27) lopen. In het bosje daarachter staat een Mariakapelletje.

De heer Rensink heeft het in 1965 zelf gebouwd. De bestrating en de ronde keien zijn afkomstig van een leemkuil uit de buurt. De consoles, waarop in de zomer bloembakken staan, zijn van Bentheimer zandsteen. Het Mariabeeld is vervaardigd door beeldhouwer Krautwald uit Rheinen.

- Loop terug over het erf en ga LA, bij de kruising RD. Weg naar links negeren, ga meteen daarna bij de driesprong schuin LA, daarna links aanhouden.

- Blijf de weg ruim 1 km volgen tot de eerste huizen van Alstätte. Na nr. 20a gaat een weg naar rechts.

Als u de route wilt inkorten gaat u hier RA (Gerwinghook 29-44 / 1-17). Zie verder bij #.

- Als u het rondje door Alstätte wilt maken, loopt u hier RD. Ga vlak voor de brug LA door de voetgangerssluis en onder het viaduct door.

- Het zandpad langs de Alstätter Aa gaat over in een asfaltpad. Ga schuin RA, een smal pad. Waar het dijkje om het meertje naar links buigt gaat u schuin RA omlaag.

8. Het zeer smalle pad loopt verder langs de Alstätter Aa. Ga aan het eind RA over de brug en blijf daarna RD langs de Alstätter Aa lopen.

- Ga aan het eind van het pad LA over de klinkerweg, bij de asfaltweg LA.

Bij de brug staat een heiligensteen van Bentheimer zandsteen, met aan de achterkant een Piëta.

- Loop terug en ga de 2e straat RA, Müggenbergstraße, bij de driesprong LA langs de steen met kruisbeeld. Ga tegenover nr. 14 RA, het klinkerpad naar de Maria Hemelvaartkerk.

De parochie werd in 1297 voor het eerst vermeld. De toren stamt oorspronkelijk uit de 2e helft van de 15e eeuw, de rest van de kerk uit het eind van de 18e eeuw. Nadat de kerk in de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd was, is hij in gewijzigde vorm weer opgebouwd en in 2004 ingrijpend gerenoveerd. Aan de zijkant van de kerk bevinden zich een Mariabeeld en een kruisbeeld.

- Ga aan het eind van het pad RA. De hoofdingang van de kerk is dagelijks overdag open.

Tegenover de hoofdingang bevindt zich een houten Mariabeeld uit ca. 1650. Dit is afkomstig uit het hiervoor vermelde grenskerkje op Erve Herker-Orthaus.

- Ga na het verlaten van de kerk RA langs het kunstwerk over de Zandhaas.

De bijnaam Zandhazen van de Alstätter bevolking heeft waarschijnlijk te maken met 14 oktober 1806, de Grote Loopdag genaamd. De mannelijke inwoners van Westfalen vluchtten toen hals over kop de Nederlandse grens over, vanwege het gerucht dat ze door de Pruisen geronseld zouden worden. Toen het gerucht niet waar bleek te zijn, keerden zij naar huis terug. Zie ook het informatiebordje.

- Loop RD langs een aantal horecagelegenheden en volg de bocht naar links langs Hotel Bredeck-Bakker.

9. Ga het 1e halfverharde pad RA. Aan het eind staat aan de overkant van de weg een Jozefkapel.

Deze is in 2002 opgericht ter ere van priester Adolph Kolping (1813-1865), die zich inzette voor de arbeidersklasse en een netwerk van katholieke gezellenverenigingen opzette. In 1854 stichtte hij het weekblad Rheinische Volksblätter, al snel een van de beroemdste kranten van zijn tijd. In 1991 werd hij zalig verklaard door Paus Johannes Paulus II. Zie ook het informatiebordje.

- Ga met uw rug naar de kapel LA over de asfaltweg. Ga na de 1e zijstraat schuin RA, langs de aula van het kerkhof, daarna LA langs het oorlogsmonument met een Piëta.

- Ga bij de weg LA en na het viaduct en de brug over de Alstätter Aa de 1e weg LA, Gerwinghook 29-44 / 1-17.

Aan de rechterkant staat een landkruis, aan de linkerkant een overdekte picknicktafel. Het landkruis is opgericht ter nagedachtenis aan de gevallen en overleden leden van de schuttersvereniging van de buurtschappen Gerwinghook en Besslinghook.

- Ga ca. 300 m buiten de bebouwde kom bij het kruispunt LA, Gerwinghook 1-12. Na ca. 500 m staat aan de rechterkant een Mariakapelletje.

Dit is in 1956 gebouwd ter nagedachtenis aan Alois en Hedwig Rolver en aan hun zoon Heinrich, die in 1946 in Russische krijgsgevangenschap is overleden.

10. Ga daarna bij de bocht naar rechts schuin LA over het karrenspoor. Volg dit tot het eind (met rechts een schuilhut) en ga daar LA.

- Vlak voordat de asfaltweg naar links buigt gaat u LA over het halfverharde pad links van de weg.

(Als u hier rechtdoor loopt, staat iets verderop een schuilhut met informatie over de Flamingoroute.)

- Loop aan het eind van het pad verder over de asfaltweg langs watermolen Haarmühle.

Deze bevindt zich aan de Alstätter Aa, na de grens met Nederland Buurserbeek genaamd. Vanuit Alstätte werd het hout voor de VOC-schepen, afkomstig uit het gehele Münsterland, over de Alstätter Aa, de Buurserbeek en de Schipbeek naar Holland vervoerd.

Al voor 1619 stond op deze plek een voorganger van de molen, die in een akte van 1331 werd vermeld. Ook wordt een nog eerdere vermelding uit 1188 als Haremole genoemd. De huidige molen dateert van 1619. Het is een zogenoemde onderslagmolen, waarbij het water onder het rad doorstroomt. De molen functioneert weer sinds de restauratie in 1988 en is overdag te bezichtigen. Zie ook het informatiebordje.

- Ga voorbij de horeca aan het eind van de parkeerplaats RA tussen de pilaren door. Zie het informatiepaneel van Natuurmonumenten over het Witte Veen.

11. Loop na de brug over de Buurserbeek RD omhoog ('Witte Veen'), langs grenspaal 837E. Ga aan het eind van het pad (bij wandelpaal Z89) LA langs de hei.

- Blijf het pad volgen tot wandelpaal Z82. Ga daar schuin LA over het mountainbikepad. Ga na de boogbrug over de Buurserbeek het 1e pad LA.

- Ga bij het mountainbike pad LA, waar dit naar rechts buigt RD. Ga aan het eind LA over het dubbele fietspad naar bushalte Grens (ca. 500 m).

Als u wilt overnachten in natuurvriendenhuis Den Broam, vlakbij bushalte Braambrug, kunt u RA lopen over het fietspad (ca. 1 km). U kunt ook inkopen doen bij 'Ter Huurne Holland Markt' en met de bus van bushalte Grens naar bushalte Braambrug rijden, met tevens daar vlakbij pannenkoekenboerderij Erve de Hooge Esch. Raadpleeg wel de dienstregeling van de bus!

Zie onderweg naar bushalte Grens de informatieborden over Erve Harmölle en over de grenswacht 1939-1940.

Bij de even verder gelegen 'Ter Huurne Holland Markt' zijn diverse horecamogelijkheden.

Praktische informatie

Landgoederen, landelijk gebied, Alstätte, Witte Veen. 30% onverhard

Kijken

Ridderwinkel Dragonheart op de deel van Erve 't Stroink, Stroinksweg 90, Enschede, 053-4782005, www.dragonheart.nl. Open onder voorbehoud

Eten en drinken

Bagels & Beans, Korte Hengelsestraat 33, Enschede, 053-4364830

Dragonheart Erve 't Stroink, Enschede, zie bij 'Kijken' (koffie en thee, soms gebak)

Café-restaurant Sandersküper, Alstätter Brook 34, Alstätte-Ahaus, 0049-2567490, sanderskueper.de

Hotel Franke, Kirchstraße 11, Alstätte-Ahaus, 0049-2567-1086, gaststaette-franke.de

Dorfgasthof Wissing Schmidt, Kirchstraße 14, Alstätte-Ahaus, 0049-2567-220, dorfgasthof-wissing.de

Kurfürsten Grill, Kirchstraße 16, Alstätte-Ahaus, 0049-2567-3430. Ma gesloten

Alter Gasthof Bredeck-Bakker, Kirchstraße 20, Alstätte-Ahaus, 0049-2567-93130, bredeck-bakker.de

Landgasthof Haarmühle, Besslinghook 57, Ahaus, 0049-2567-9319, haarmuehle.de

Ter Huurne Holland Markt, Alsteedseweg 64, Buurse, 053-5693569, terhuurne.nl

Pannenkoekenboerderij Erve de Hooge Esch, Alsteedseweg 38, Buurse, 053-5696429, hoogeeschbuurse.nl

Overnachten

Hotel Franke, Kirchstr. 11, Alstätte-Ahaus, zie aldaar

Alter Gasthof Bredekk-Bakker, Kirchstr. 20, Alstätte-Ahaus, zie aldaar

Natuurvriendenhuis Den Broam, Alsteedseweg 73, Buurse, denbroam.nivon.nl.

Zelfvoorziening, goed geoutilleerde keuken

Openbaar vervoer

Bushalte Hasmanlanden Enschede, lijn 4 vanaf station Enschede richting Stroinkslanden

Bushaltes Buurse Grens en Braambrug, buurtbus 595 naar busstation Haaksbergen.

Rijdt niet in het weekend! De laatste bus vertrekt eind van de middag. Raadpleeg 9292.nl!

Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaxitwente.nl. Minstens een uur van tevoren reserveren!

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-enschede-stroinkslanden---buurse/15554/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50